

2017

MIESIĘCZNIK UCZNIÓW GIMNAZJUM IM. JANA PAWŁA II W SUCHYM LESIE

impresje

nr 9 (69)

W numerze między innymi:

WYDANIE
SPECJALNE!!!

Teatr jest najważniejszą rzeczą na świecie, gdyż tam pokazuje się ludziom, jakimi mogliby być, jakimi pragnęliby być, choć nie mają na to odwagi, i jakimi są.

CZY WIESZ, ŻE...

CIEKAWOSTKI O TEATRZE

Podstawowym twórczym teatru jest aktor, który buduje dla widza umowną rzeczywistość teatralną. Spektakl bez aktora nie jest możliwy. Aktor buduje swoją kreację sceniczną za pomocą ruchu scenicznego (niekiedy jest to szczegółowo opracowana choreografia), gestu i mimiki. Teatr to ukierunkowane działania aktorów na użytek publiczności, która jest drugim niezbędnym elementem każdego spektaklu. Pełnowartościowy spektakl teatralny to taki, w którym następuje swego rodzaju porozumienie pomiędzy sceną a widownią.

Spektakl jest zazwyczaj oparty na tekście dramatu lub scenariuszu, który stanowi punkt wyjścia do realizacji. Niekiedy spektakle powstają na zasadzie kreacji zbiorowej.

Teatr odwołuje się niemal do wszystkich zmysłów człowieka. Łączy obraz (scenografia), ruch (choreografia) z dźwiękiem (oprawa muzyczna), może również odwołać się do zmysłu węchu lub dotyku.

Spektakl obejmuje swoim zasięgiem określony czas i przestrzeń. Czas scenowy jest wymierny, konkretny, różny w różnych warunkach historycznych i kulturowych (obecnie spektakl trwa przeciętnie 2-3 godz.); przestrzeń sceniczną zazwyczaj jest odgradzona od widowni tzw. „czwartą ścianą”, niekiedy jednak działania teatralne wkraczają w przestrzeń widowni lub całkowicie zacierają podział na widownię i scenę.

Koordinatorem wszystkich działań scenicznych i innych elementów spektaklu jest reżyser.

Nauka o teatrze nazywana jest teatrologią. Teatrolog zazwyczaj analizuje tekst dzieła dramatycznego oraz inscenizację w różnych kontekstach np. historycznym, teoretycznym czy kulturowym.

Pierwszym polskim dziełem teoretycznym z dziedziny teatrologii są *Dzieje Teatru Narodowego* Wojciecha Bogusławskiego, a teatrologia w Polsce rozwija się dynamicznie od czasów, autora słynnego „Wesela”.

Do najwybitniejszych dokumentalistów polskiego teatru należy Karol Estreicher. Wśród polskich teatrologów wymienić należy też takich, jak: Zbigniew Raszewski, Stanisław Marczak-Oborski, Jerzy Grotowski, Julian Lewański, Stefania Skwarczyńska, Jan Błoński oraz Janusz Dealer.

Oceną twórczości teatralnej zajmuje się krytyka teatralna. Osoby zajmujące się nią tworzą często recenzje, ale także szkice, reportaże bądź felietony.

W Polsce największe dokonania w tej dziedzinie mają: Jan August Kisielewski, Tadeusz Boy-Żeleński, Karol Irzykowski, Artur Sandauer, Antoni Słonimski, Konstanty Puzyna, oraz w czasach nam bliższych: Jacek

Sieradzki, Grzegorz Niziołek, Marta Fik, Elżbieta Morawiec, Tadeusz Nyczek, Krzysztof Mieszkowski.

Recenzja spektaklu teatralnego może mieć funkcję propagandową i/bądź informacyjną. Powinna zawierać rzeczowe sprawozdanie i krytyczną (fachową i rzetelną) ocenę spektaklu.

Najsłynniejsze polskie wydawnictwa poświęcone teatrowi to:

- „Pamiętnik Teatralny” – zapoczątkowany przez Leona Schillera,
- „Dialog”, miesięcznik, w którym drukuje się m.in. sztuki współczesne i wcześniejsze (polskie i zagraniczne),
- „Wrocławski Notatnik Teatralny”,
- „Teatr”, podejmujący analizę życia teatralnego,
- „Didaskalia”, krakowski miesięcznik o polskim i zagranicznym teatrze.

W latach 30. XX wieku powstała nowa dziedzina nauk społecznych – socjologia teatru, badająca wpływ teatru na społeczeństwo, a także analizująca teatr jako grupę społeczną. Pierwsze badania w tym kierunku rozwijały się w Niemczech i Francji, obecnie jest to dziedzina bardzo rozwinięta na Zachodzie.

Socjologia teatru bada zarówno historię teatru, teatr współczesny, jak i psychologię dzieła teatralnego, szukając związków tych dziedzin ze społeczeństwem.

Zajmuje się zatem m.in.:

- funkcją społeczną aktora, jego stosunkiem do społeczeństwa,
- miejscem i rolą kobiety w aktorstwie,
- rekrutacją aktorów, tym, dlaczego jedni nimi zostają, a inni nie,
- dramatem, a dokładniej tym, co sprawia, że odbiór utworu w teatrze jest zupełnie inny od odbioru tekstu pisanego, a także bada, dlaczego każde przedstawienie jest inne i jest też odbierane przez różne osoby odbierane,
- wpływem teatru na publiczność,
- socjologią wychowania.

Wartości artystyczne nie mają tu żadnego znaczenia. Istotne są natomiast zależności pomiędzy instytucją wychowawczą, organizacją (zbiorem osób) a interpretowaniem sztuk. Socjolog

bada też, jakie treści łączą się z pojęciami: teatr, sztuka, twórczość teatralna.

Źródłami badań socjologicznych teatru są: felietony, recenzje, listy, dokumenty oraz archiwa teatralne.

źródło: wikipedia

HISTORIA TEATRU

SKĄD SIĘ WZIAŁ TEATR CIENI?

Jak powszechnie wiadomo, wiele jest gatunków oraz rodzajów sztuk teatralnych. Miała na to wpływ na pewno długa i barwna historia tej gałęzi sztuki oraz fakt, że niemal w tym samym okresie przedstawienia wystawiane były w

Starożytnej Europie oraz na Dalekim Wschodzie. O ile o początkach teatru europejskiego wiemy niemal wszyscy ze szkoły podstawowej i gimnazjum, to wielu z nas nie ma pojęcia o tym, w jaki sposób kształtowała się sztuka teatralna w Azji. To właśnie stamtąd wywodzi się coraz popularniejszy teatr cieni, który, w zależności od tego w jakich okolicznościach i przy jakiej oprawie się odbywa, potrafi robić naprawdę duże wrażenie. Teatr japoński to również rozmaite przedstawienia z użyciem

masek, zupełnie jednak różnych od tych, które znamy z antycznego teatru greckiego. Poza tym, dość szybko teatr zaczął uwypuklać rolę muzyki, obecnej przecież w nim od zawsze, czego wynikiem było między innymi powstanie opery, rozmaitych teatrów tańca, w tym baletu, operetki oraz musicali. Teatr zazwyczaj jest dziś kierowany do dorosłych widzów, nie brak jednak jest także sztuk, które adresowane są do najmłodszych – przedstawienia dla dzieci znajdują się w programie niemal każdego

teatru, istnieją ponadto teatry – zazwyczaj lalkowe, jednak nie jest to regułą, które wszystkie wystawiane sztuki tworzą z myślą o dzieciach.

źródło: teatr gościnnie.pl

KARIERA AKTORA?

Początkiem kariery aktora jest przedstawienie dyplomowe wystawiane przez studentów szkoły teatralnej. To na nim bywają reżyserzy, dyrektorzy teatrów i inni ludzie z tak zwanej branży. Przyglądają się oni absolwentom, by wybrać spośród nich tych, których teraz lub kiedyś zechcą zatrudnić w reżyserowanym filmie lub przedstawieniu. Aktor przeważnie przechodzi przez szczeble kariery od ról dalszoplanowych do głównych. Od desek teatru, w którym go ktokolwiek chce, do desek teatru, w którym on sam zechce grać. W karierze pojawia się potem miejsce na film lub na teatr telewizji. Życie jest pełne niespodzianek. I może właśnie dlatego kariery wielu aktorów wyglądają zupełnie inaczej. Czasem są to osoby, które nie mają jeszcze żadnego sposobu na życie, nie mniej jednak w jakimś stopniu interesują się pracą aktora. Właśnie dlatego zjawiają się na niektórych castingach. Po takim castingu okazuje się, że jest rola dla danej osoby, bo pasuje do bohaterki lub z innych powodów świetnie się nadaje. Przeważnie w ten sposób, będąc zupełnie normalną i anonimową osobą można trafić do serialu. W teatrze nie ma miejsca na amatorstwo. Tymczasem w wielu znanych serialach występują ludzie, którzy nigdy nie byli kształceni w kierunku bycia aktorem. Serial może pozwolić sobie na niedociągnięcia, poprawki. Czasem szuka po prostu osób, które nie będą się kojarzyły z żadnym filmem czy sztuką i w całości oddadzą swój wizerunek serialowi.

źródło: teatr gościnnie.pl

**TEATRALNY
SAVOIR VIVRE**

JAK SIĘ UBRAĆ DO TEATRU?

W naszej kulturze jest zakorzeniony zwyczaj, by do teatru ubierać się elegancko. Nie jest to bezużyteczny wymysł, lecz trend głęboko uzasadniony. Nie chodzi o to, by stroić się jak na premierę lub bal sylwestrowy. Na codzienne przedstawienie powinno się ubrać schludnie. Zdecydowanie nie na miejscu są jeansy i sportowe koszulki z krótkim rękawem. Tak oczywiście wygląda podejście do stroju w ujęciu klasycznym. Elegancki strój wyraża nasz stosunek do sztuki. W teatrze usobieniem sztuki są aktorzy. Ludzie, którzy ze sceny dają w stronę publiczności bardzo wiele. To, co możemy zobaczyć, to tylko część ich pracy. Opracowanie każdego gestu, wypowiedzi, każdej sceny, to wiele godzin prób i analiz. Wczucie się w daną rolę często jest okupione wielkim wysiłkiem emocjonalnym, moralnym. Właśnie dlatego do teatru warto się ubrać starannie. By poprzez strój wyrażać własny szacunek. Młode pokolenie często się przeciw temu buntuje. Nie uznaje konwenansów i ograniczeń, w związku z tym do teatru chodzi w ubiorze dobranym przypadkowo lub ubiorze codziennym, takim jak do pracy czy na rower. Należy cenić nowatorskie poglądy. Jednak każdy sprzeciw wobec konwenansów powinien mieć jakieś uzasadnienie, a nie kontrę samą w sobie. Ostatecznie strój każdego widza świadczy tylko i wyłącznie o nim. Decyzja jest bardzo indywidualna.

źródło: teatr gościnnie.pl

DOKĄD ZMIERZA TEATR?

Takie pytania zadają sobie ci widzowie, którzy w teatrze mieli okazję natknąć się na rzeczy, których po tego rodzaju sztuce po prostu się nie spodziewali. Chociaż to nieco przestarzały podział, kulturę można podzielić na wysoką i niską. Teatr zaliczany jest do wysokiej kultury i sztuki. Tymczasem treść niektórych przedstawień jest daleka od wysokiej. Chodzi tu o formę wyrazu poprzez brutalne słownictwo, wulgarny język. Czasem takie sceny to po prostu eskalacja napięcia budowanego w przedstawieniu. Nie mniej jednak nie brakuje takich sztuk, w których wulgarne wypowiedzi aktorów to jedyny sposób na przyciągnięcie uwagi widza. Równie smutny jak fakt, że teatry takie chwytają jest to, że ludzie się z łatwością na nie łapią. Oczywiście taki pogląd jest dość indywidualny. W końcu sztuka, nawet ta wysoka, nie ma żadnych ram i korzysta z wielu środków. Nie mniej jednak zadaje się, iż po ogromie złych zachowań, brak kultury i odrażającym języku ulicy, człowiek idąc do teatru, rzadko kiedy ma ochotę przez cały czas trwania przedstawienia patrzeć na sztukę inspirowaną rynsztokiem. Dobre przedstawienie powinno poruszać, chwytając za serce, a przynajmniej ścisnąć gardło i przyspieszać bicie serca. Nie mniej jednak z całą pewnością nie o tego rodzaju poruszenie powinno chodzić twórcom teatru.

źródło: teatr gościnnie.pl

CZY ISTNIEJE DOBRA PORA NA TEATR?

Wiele osób zastanawia się, dlaczego większość teatralnych przedstawień rozpoczyna się o godzinie osiemnastej. Ta pora nie została wybrana przypadkiem. Przede wszystkim nastrój na teatr łatwiej jest mieć wieczorem. O tej porze ludzie są bardziej refleksyjni, otwarci na nowe wrażenia, nie działają rutynowo, schematycznie. Drugą zaletą wieczoru jest fakt, iż większość osób o tej porze ma czas wolny, a przynajmniej nie pracuje. Kończąc pracę o godzinie szesnastej można spokojnie zdążyć wrócić do domu, odświeżyć się i zacząć miły wieczór od przedstawienia teatralnego. Kiedy wyjście do teatru jest częścią wieczoru, łatwiej zrozumieć, dlaczego osiemnasta to pora skrojona na miarę. Przeważnie po skończonym przedstawieniu nie jest jeszcze za późno, by kontynuować atrakcyjnie rozpoczęty czas poprzez wizytę w restauracji lub pubie. Jeżeli natomiast przedstawienie odbywa się w dzień poprzedzający dzień pracy można spokojnie wrócić do domu i położyć się spać o typowej porze. Nie oznacza to

wcale, że teatr o innych porach nie jest teatrem. Nie mniej jednak każdemu poranne spektakle kojarzą się raczej ze szkolnym wyjściem na adaptację lektury, niż głębokim przeżywaniem sztuki. Biorąc pod uwagę, jak idealnym elementem dnia jest wieczorne wyjście do teatru, wprost trzeba się na nie czym prędzej zdecydować.

źródło: teatr gościnnie.pl

KONIECZNIE REZERWOWAĆ?

Jednym z wielu elementów oddzielających kino od teatru, a może raczej teatr od kina, jest konieczność planowania swojej obecności na widowni z pewnym wyprzedzeniem. Na premierę filmu w kinie też czasem trzeba zarezerwować bilet odpowiednio wcześniej, ale w tym przypadku oznacza to maksymalnie dwa lub trzy dni. Przy tak dużej ilości funkcjonujących kin z wieloma salami projekcyjnymi, jest duży wybór godzin seansu i nie ma potrzeby kupowania biletu z wyprzedzeniem. Tymczasem w każdym mieście są przedstawienia teatralne, które cieszą się taką popularnością, iż bilet na nie można zarezerwować na dwa miesiące przed przedstawieniem, czyli niejednokrotnie natychmiast po tym, jak ukaże się repertuar. By mieć pewności, że uda się wyjść na wymarzony spektakl do teatru nie wystarczy wcześniej zadzwonić i po prostu przyjść. Jeżeli zarezerwujemy bilety dwa miesiące przed spektaklem, należy liczyć się z tym, iż około miesiąc przed przedstawieniem należy te bilety odebrać z kasy. Teatr nie może ryzykować, iż wszyscy ludzie, którzy wyrażą chęć zakupu biletu, zechcą po dwóch miesiącach wcielić ją w życie. Tutaj pojawia się też zarys istotnej trudności. Często trudno z tak dużym wyprzedzeniem ocenić, czy dany wieczór rzeczywiście będzie mógł być poświęcony na tego rodzaju atrakcje. Nie wszystko bowiem da się zaplanować.

źródło: teatr gościnnie.pl

**ŻYCIE TO NIE
TEATR?
(AFORYZMY)**

Bóg nie jest lalkarzem z teatrzyku kukielkowego, który pociąga za sznurki i w ten sposób decyduje o wszystkim, co się dzieje. Taki "mistrz marionetek" kieruje kukielkami z zewnątrz, jest więc "zewnątrzną przyczyną" ruchu laleczek. Bóg nie w taki sposób kieruje światem, Bóg kieruje światem przez prawa przyrody. Bóg więc - albo przyroda - jest "wewnętrzzną przyczyną" wszystkiego, co się dzieje. Oznacza to, że cokolwiek się dzieje, jest konieczne.

Jostein Gaarder

Cale nasze życie to jeden wielki teatr, nigdy do końca nie wiemy, co się dzieje naprawdę, a co okaże się żartem losu, a w dodatku nie mamy pojęcia, jak to się wszystko skończy.

Marek Soból

Świat jest teatrem, w którym nie grają zazwyczaj jednej sztuki naraz. Tutaj człowiek przychodzi, by obejrzeć groteskę lub komedię, by pośmiać się i odpocząć, a oto nagle komedia zamienia się w tragedię lub też komedia i tragedia toczą się jednocześnie, czasem nawet z tymi samymi bohaterami występującymi na scenie.

Jacek Piekara

Dla mnie terażniejszość jest ciągle jeszcze próbą generalną - przedstawienie zacznie się dopiero później. Kiedyś.

Roma Ligocka

Świat podobny jest do amatorskiego teatru; więc nieprzywoicie jest pchać się w nim do ról pierwszych, a odrzucać podrzędne. Wreszcie, każda rola jest dobra, o ile grać ją z artyzmem i nie brać zbyt poważnie.

Bolesław Prus

Życie od teatru różni się tylko tym, że w życiu nie ma prób generalnych.

Ewa Nowak

Opiekunowie redakcji: Olga Król, Justyna Rudomina
Gazetę „Gimpresje” redagują uczniowie Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchym Lesie

Materiały do numeru specjalnego pochodzą ze stron internetowych; źródło podano pod tekstami.

Źródła zdjęć i grafik: kra-kra.pl; zuzutoys.pl; mammisima.pl; teatrlalki.opole.pl;
muzysponiewierane.blogspot.pl; teatrgwitajcie.pl; banialuka.pl